

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 lutego 2019 r.

Pozycja 37

POSTANOWIENIE z dnia 8 listopada 2018 r. Sygn. akt Ts 58/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.J. w sprawie zgodności:

art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437, ze zm.) w związku z art. 552a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. poz. 1247) z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 marca 2017 r. (data nadania) W.J. (dalej: skarżący), wystąpił o stwierdzenie, że art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 437, ze zm.; dalej: ustawa zmieniająca) w związku z art. 552a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. poz. 1247; dalej: k.p.k.), jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującą sprawą.

Wyrokiem z 18 października 2012 r. (sygn. [...]) Sąd Rejonowy w W. uniewinnił skarżącego od popełnienia zarzucanych mu czynów. W związku z tym skarżący, we wniosku z 30 września 2016 r., skierowanym do Sądu Okręgowego w W. Wydział Karny (dalej: Sąd Okręgowy) na podstawie art. 552a § 1 k.p.k., zażądał zasądzenia od Skarbu Państwa 14 537 589,36 zł tytułem odszkodowania oraz 525 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne stosowanie środków zapobiegawczych (tj. zabezpieczenia na koncie i gotówce skarżącego, zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu oraz poręczeń majątkowych). Postanowieniem z 9 listopada 2016 r. (sygn. [...]) Sąd Okręgowy, stwierdzivszy swą niewłaściwość rzeczową do rozpoznania wniosku, przekazał go do rozpoznania

– jako właściwemu rzeczowo i miejscowo – Sądowi Okręgowemu w W. Wydział Cywilny. Na to rozstrzygnięcie skarżący wniósł zażalenie. Postanowieniem z 8 grudnia 2016 r. (sygn. [...]) Sąd Apelacyjny w W. Wydział Karny, utrzymał w mocy środek odwoławczy. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia wskazał, że art. 552a § 1 k.p.k., na którym skarżący oparł swoje żądania, obowiązywał od 1 lipca 2015 r. do 14 kwietnia 2016 r. Skarżący złożył wniosek 30 września 2016 r., a więc już po uchyleniu tego przepisu przez ustawę zmieniającą. Powyższe orzeczenie zostało doręczone skarżącemu 19 grudnia 2016 r.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze – regulujący kwestie intertemporalne – art. 25 ust. 3 ustawy zmieniającej, narusza „zasadę ochrony praw nabytych” (art. 2 Konstytucji), gdyż w sytuacji uniewinnienia skarżącego uniemożliwił rozpoznanie przez Sąd Okręgowy wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę konstytucyjną może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. Oznacza to, że warunkiem dopuszczalności skargi nie jest każde naruszenie Konstytucji, ale tylko takie, które dotyczy wyrażonych w niej norm regulujących wolności lub prawa człowieka i obywatela. Z tego względu, w skardze konstytucyjnej trzeba wskazać konkretną osobę, której wolności lub prawa naruszono, przedstawić oznaczone (poręczone, zapewnione, gwarantowane, chronione) w Konstytucji wolności lub prawa, które naruszono, oraz określić sposób tego naruszenia (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

W sprawie będącej przedmiotem wstępnego rozpoznania skarżący żąda zbadania zgodności zakwestionowanych przepisów z art. 2 Konstytucji.

Trybunał przypomina, że o charakterze norm określonych w art. 2 Konstytucji powiadał się już wielokrotnie, w tym najpełniej w postanowieniu z 23 stycznia 2002 r. (sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60).

W wymienionej sprawie Trybunał, zbadawszy dopuszczalność dochodzenia w trybie skargi ochrony zasad określonych w art. 2 Konstytucji, wskazał przede wszystkim na konieczność precyzyjnego określenia wolności lub prawa podmiotowego, wyinterpretowanych z przepisu, którego naruszenie ma uzasadnić legitymację do wniesienia skargi konstytucyjnej. Trybunał podkreślił przy tym, że chodzi tu o prawa lub wolności przyjmujące normatywną postać praw podmiotowych. To znaczy o prawa, których adresatem jest obywatel (lub inny podmiot prawa), które kształtują jego sytuację prawną i dają mu możliwość wyboru zachowania się, tj. spełnienia lub niespełnienia normy prawnej. Podstawą do wniesienia skargi nie jest powołanie się przez skarżącego na naruszenie norm prawnych wynikających z art. 2 Konstytucji. Ze względu na swój przedmiotowy charakter są one bowiem adresowane przede wszystkim do ustawodawcy i wyznaczają sposób unormowania poszczególnych dziedzin życia publicznego. Odwołanie się do zasady ochrony praw słusznie nabytych może mieć znaczenie tylko wtedy, gdy skarżący wskaże równocześnie wolność lub prawo podmiotowe, które mają swoje źródło w przepisie Konstytucji i zostały ograniczone na skutek naruszenia powyższej zasady (zob. także postanowienia TK z: 19 grudnia 2001 r., sygn. SK 8/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 272 oraz 26 czerwca 2002 r., sygn. SK 1/02, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 53).

Postanowienie w sprawie o sygnaturze Ts 105/00 zostało wydane przez Trybunał w pełnym składzie. Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 lit. e u.o.t.p. TK wyraża ono pogląd prawny, którym są związane pozostałe składy orzekające, kształtuje zatem orzecznictwo Trybunału w sprawach zainicjowanych wniesieniem skargi konstytucyjnej. (zob. postanowienia TK z: 28 sierpnia 2002 r., sygn. Ts 57/02, OTK ZU nr 4/B/2002, poz. 285; 20 lipca 2004 r., sygn. Ts 62/04, OTK ZU nr 5/B/2004, poz. 301; 27 czerwca 2007 r., sygn. Ts 80/07, OTK ZU nr 5/B/2007, poz. 250).

W złożonej w Trybunale skardze konstytucyjnej skarżący sformułował zarzut niezgodności art. 25 ust. 3 ustawy zmieniającej w związku z art. 552a § 1 k.p.k. wyłącznie z art. 2 Konstytucji. Trybunał stwierdza zatem, że nie wskazał on naruszonych praw, a w konsekwencji nie określił sposobu ich naruszenia. Analizowana skarga nie spełnia więc podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK.

Wskazana okoliczność jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.